

ÉSZREVÉTELEK

a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alóli mentesítéséről szóló Kormány előterjesztéshez

A Magyar Iparjogvédelmi és Szerzői Jog Egyesület (MIE) észrevételei kizárólag a szellemi tulajdonjog és a know-how fogalma és az oltalmi tárgyak vagyoni forgalma jogszabályi meghatározását érintik. Az észrevételek részét képező javaslatokban az áthúzás a kihagyni, aláhúzás a beiktatni javasolt szövegrészeket jelöli.

Céljuk az, hogy

- a jogrendszer egységét az eltérő tartalmú jogi fogalmak ne bontsák meg,
- ahol a szellemi tulajdonjog átruházása, vagy a szellemi tulajdonjog által védett oltalmi tárgy, vagy a know-how hasznosítása a versenyjogi mentesülés egyik feltétele, ott pontos fogalom-használat alapján, valamennyi érintett oltalmi tárgyra kiterjedjen az esetleges mentesülés,
- ahol az előterjesztésben a know-how fogalma hiányzik, vagy pontatlan, ott sor kerüljön a fogalom beiktatására illetve kiigazítására.

Az észrevételek megtételekor figyelemmel voltunk a belső piaci hatású, mentesítés alá eshető megállapodásokról szóló alábbi uniós jogforrások magyar és angol szövegére (tisztában vagyunk vele, hogy az előterjesztés szerinti szabályok nem áttűrt jogszabályok, hanem kizárólag a hazai piacon ható megállapodásokat érintik):

- a Bizottság 2010. április 20-i 330/2010/EU rendelete az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról;
- a Bizottság 2010. december 14-i 1217/2010/EU rendelete az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a kutatás-fejlesztési megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról.

1. A Kormány .../2011. (...) Korm. rendelete a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alóli mentesítéséről (Az előterjesztés 1. Melléklete)

JAVASLAT:

1.§ 8.

szellemi tulajdonjog: a szerzői jog és a szerzői joghoz kapcsolódó szomszédos jogok, ~~a szabadalom és az iparjogvédelmi jogok~~, valamint a know-how;

1.§ 9. know-how: a szállító tapasztalataiból eredő és kipróbált iparjogvédelmi oltalom alatt nem álló titkos, lényeges és azonosított gyakorlati ismeret, vagy azok együttese. Titkos a know-how, ha nem ismert széles körben, illetve nem könnyen hozzáférhető. Lényeges, ha jelentős és hasznos a vevő számára a szerződés szerinti áruk vagy szolgáltatások felhasználásához, eladásához vagy viszonteladásához. Azonosított, ha a know-how-ról olyan kellően átfogó ismertetés áll rendelkezésre, amelynek alapján megállapítható, hogy titkos és lényeges.

Indokolás:

A szellemi tulajdonjogon belül a szerzői jog (szomszédos jog) fogalmához

Formai szempont:

A tág értelemben vett szerzői jogon belül átfogja nemcsak a szerzői joggal szomszédos jogokat (előadóművészek, hangfelvétel-előállítók, film-előállítók, rádió és televízió szervezetek jogai), hanem az e jogokon kívül eső un. sui generis adatbázis oltalmat is. Együtt a szomszédos jogokat és az adatbázis sui generis oltalmát kapcsolódó jogoknak hívják (v.ö. 1999. évi LXXVI. tv. Ötödik rész, XI. és XI/A fejezet címeivel).

Tartalmi szempont:

Az angol megfelelők: "neighbouring rights" a szomszédos jogokat, "related rights" az adatbázis védelmet és a szomszédos jogokat is magában foglaló kapcsolódó jogokat jelenti. Az alapul szolgáló 330/ 2010./EU bizottsági rendelet is hiányos ebből a szempontból, mert nem a related rights, hanem a neighbouring rights kifejezést használja. A hiány azért is nyilvánvaló, mert sokkal életszerűbb és gyakoribb, hogy egy mentesítésre igényt tartható ipari/kereskedelmi vertikális megállapodásnak adatbázis licencia, vagy adatbázis vagyoni jogátruházás képezi a részét, mint pl. egy előadóművészi teljesítményre vonatkozó felhasználási, vagy jogátruházási szerződés. (A művészeti alkotásokra/teljesítményekre amúgy sem értelmezhetők a mentességi feltételek, és az ilyen - akár kizárólagos - felhasználási szerződések egyébként sem tartoznak a rendelet hatálya alá.) Emiatt sokkal inkább szükség van arra, hogy az ipari/kereskedelmi vertikális megállapodások gyakori részét képező adatbázis licenciára kiterjedjen a rendelet hatálya.

A szellemi tulajdonjogon belül az iparjogvédelem fogalmához

Formai szempont:

Az angol megfelelő "industrial property rights". Az ipari tulajdon fogalma (v.ö. 1970. évi 18. törvényerejű rendelet az ipari tulajdon oltalmára létesült uniós egyezmények 1967. július 14-én Stockholmban felülvizsgált, illetve létrehozott szövegének

kihirdetéséről) magában foglalja nemcsak az iparjogvédelmi oltalomban részesülő alkotások (szabadalmazható találmány, formatervezési és használati minta, félvezető topográfia¹), hanem az árujelzők (védjegy és földrajzi árujelző) oltalmát is. Emiatt az előterjesztés szövege szűk, nem tükrözi az ipari tulajdon fogalma alá ma tartozó oltalmi tárgyak körét.

Tartalmi szempont:

Az előterjesztés szövege kizárja az árujelzőket a szellemi tulajdon fogalmából, miközben az ipari/kereskedelmi vertikális megállapodások szükségszerű, szinte mindennapos eleme az árujelzőre vonatkozó vagyoni jog átruházására, vagy az árujelző használatának engedélyezésére vonatkozó kikötés. Ennek kizárása a mentesítés elemei közül ellentétes az alapul szolgáló uniós jogforrással, és a vertikális megállapodásokra vonatkozó mentesítési céllal is.

A know-how fogalmához:

Formai és tartalmi szempont:

Értjük, hogy a T. Előterjesztő az uniós jogforrás által használt know-how fogalom tartalmának megőrzése mellett a fogalmat - tömörítés útján - normaszzerűbbé kívánta alakítani. A megoldás azonban a normavilágosság hátrányára szolgál, mert nem tűnik ki az előterjesztés szerinti tömörített megfogalmazásból, hogy milyen jelleg igazolására szolgál az azonosíthatóság.

A javaslatban arra törekedtünk, hogy megtartsuk **a polgári jogban² és a versenyjogban szükség szerint azonos tartalmú** know-how fogalmi ismérveit, és a fogalom tükrözze az alapul szolgáló uniós jogforrás know-how fogalmát is. Ezek az elemek:

- nevesített iparjogvédelmi oltalom hiánya (nem elegendő a szabadalmi oltalomra hivatkozás, mert más nevesített oltalmi forma fennállása (pl. használati minta) is kizárja a titokként történő védelmet);
- gyakorlati ismeret, vagy azok együttese a know-how (ez mind az EU jogforrásban, mind az előterjesztésben hiányos, mert nemcsak ismeret-együttes (package of knowledge), hanem egy homogén ismeret is know-how-nak minősül, és jelentősége a versenyjogi mentesítés szempontjából ugyanolyan, mint ismeret-együttes lenne);
- titkos (üzleti titoknak minősül);
- lényeges (ez a versenyjogi mentesítéshez szükséges a vertikális jogviszonyban);
- a lényegesség és titkosság meglétét a megfelelő rögzítés (azonosíthatóság) bizonyítja.

---

¹ A hivatkozott egyezményben szabályozott iparjogvédelmi oltalmi tárgyak köre ma már bővebb, hazánkban a félvezető topográfia oltalom az iparjogvédelem körébe tartozik.

² v.ö. a hatályon kívül helyezett 2009. évi CXX. tv.2: 86.§ (4) bekezdése szerinti fogalmat, amelytől a folyamatban levő kodifikáció sem térhet el, mert a TRIPs Egyezmény 39. Cikk szabályaira épül, és tartalmilag tükrözi a "versenyjogi" know-how fogalmat. (Az (5) bekezdés a know-how/ üzleti titok sértés alóli polgári jogi kivételekről rendelkezik, amelynek a vertikális megállapodások mentesítése körében nincs jelentősége.

Ha nem tűnik ki a fogalomból, hogy az azonosíthatóságnak mi a célja (ez a helyzet az előterjesztés szövege esetében), akkor a definíció félreérthető.

2. A Kormány .../2011. (...) Korm. rendelete a kutatásfejlesztési megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alóli mentesítéséről

A szellemi tulajdonjog és a know-how fogalmához

JAVASLAT

Javaslatunk és indokai megegyeznek az 1. pontban említett tervezethez tett javaslattal és indokaival.

Javaslatunk érinti

- az 1. § (1) bekezdés 11. pontját: (szellemi tulajdonjog), és
- a know-how fogalmát, amely **kimaradt a tervezetből**.

Kiegészítő indokolás:

A know-how fogalom elhagyása komoly hiányosság. Az alapul szolgáló 1217/2010/EU rendelet 1. Cikk 1. (i), (j), (k), (l) pontjai tartalmazza a know-how fogalmát, mégpedig azonosan a vertikális megállapodások mentesítéséről szóló EU rendeletben használt fogalommal. Emiatt a belső jogban sem nélkülözhető a kutatásfejlesztési megállapodásokra alkalmazandó know-how fogalom.

A kiegészítés azért is elkerülhetetlen, mert az előterjesztés szerinti rendelet több helyen említi a mentesítés körülményei tekintetében a know-how hasznosítási jog átengedését (1.§ (1) bekezdés 3., 14. pontok, 3. § (1), (5) (6) bekezdések).

A szellemi tulajdonjog és a know-how "hasznosításához":

JAVASLAT

1.§ (1.) bekezdés

14. eredmények hasznosítása: a szerződés szerinti termék előállítás vagy forgalmazása, a szerződés szerinti technológia alkalmazása, valamint az ezekhez szükséges, szellemi tulajdonjogok, vagy know-how átruházása vagy a szellemi tulajdonjogi védelem alatt álló oltalmi tárgy, illetve a know-how hasznosításának engedélyezése, valamint know-how közzéte;

2.§ (2) Az (1) bekezdés szerinti mentesülés kiterjed arra a kutatásfejlesztési megállapodásra, amely a szellemi tulajdonjog, vagy a know how egy vagy több, a megállapodásban részt vevő vállalkozás részére, vagy egy, a megállapodásban részt vevő vállalkozások által közös kutatásfejlesztés, fizetett kutatásfejlesztés vagy közös hasznosítás céljából létrehozott szervezetre történő átruházására vagy a szellemi

tulajdonjogi védelem alatt álló oltalmi tárgy, illetve a know how hasznosításának engedélyezésére vonatkozó rendelkezést tartalmaz, feltéve, hogy az ilyen rendelkezés nem az érintett megállapodás elsődleges tárgyát képezi, valamint az érintett megállapodás végrehajtásához közvetlenül kapcsolódnak és ahhoz szükséges.

Indokolás:

A szellemi tulajdonjog alatt álló oltalmi tárgyak és a know-how vagyoni forgalma két úton valósulhat meg. A jogosult vagy átruházza az oltalmi tárgyra (illetve a know-how-ra) vonatkozó vagyoni jogait, vagy engedélyezi a szellemi tulajdoni oltalom alatt álló oltalmi tárgy (pl. találmány, használati minta), vagy a know-how hasznosítását. A lényeg tehát az, hogy nem értelmes a "*szellemi tulajdonjog hasznosításának engedélyezése*" fordulat, mert nem a jog, hanem a jog által védett "alkotás" hasznosítását engedheti csak meg a jogosult. (Dologi jogi példával: a haszonbérelő sem a tulajdonjogot hasznosítja, hanem a tulajdonjog tárgyát, pl. a mezőgazdasági ingatlant.)

Ez ugyancsak igaz a know-how-ra is. A know-how közlése olyan magatartás, amelynek különböző joghatásai lehetnek. A közlés történhet szerződés alapján, de ekkor a szerződés vagy a know-how-ra vonatkozó vagyoni jog átruházására, vagy a know-how hasznosítására irányul. A know-how közlése ekkor csupán a szerződés teljesítését jelenti. A közlés más esetben megvalósíthatja a know-how-hoz fűződő jogok sérelmét is, ha engedély nélkül történik. Emiatt a "know-how közlése" fordulat sem értelmes. Ez akkor is igaz, ha az alapul fekvő uniós jogforrás fogalom-meghatározása is használja - tévesen - a know-how közlése fogalmát.

Tisztában vagyunk azzal, hogy az alapul szolgáló európai jogforrás is "*licensing of intellectual property rights or the communication of know-how*" fordulatot használja (1. cikk (1) bekezdés (g) pont), de az angol megfogalmazás mögé (licensing of rights) jobban odaérthető az oltalmi tárgyra vonatkozó hasznosítási engedély is. A magyar jogban "a szellemi tulajdonjog hasznosítására vonatkozó engedély" fordulatnak nincs értelme.

Budapest, 2011. augusztus 11.

Dr. Szecskay András
elnök